

Rasowe gołębie, drób, króliki i inne zwierzęta

Internetowy kwartalnik dla hodowców

Nr 42 (kwiecień – czerwiec 2024)

© Małgorzata Zduńczyk, Zdzisław Jakubanis, Manfred Uglorz

Redakcja: Manfred Uglorz

Korekta: Zdzisław Jakubanis

Skład i opracowanie tekstów: Manfred Uglorz

Redakcja nie odpowiada za nadesłane teksty i zastrzega sobie dokonanie w nich koniecznych zmian.

Przedruk, odtwarzanie lub przetwarzanie całości lub fragmentów internetowego czasopisma (Rasowe gołębie, drób, króliki i inne zwierzęta [Internetowy kwartalnik dla hodowców]) w mediach każdego rodzaju wymaga zezwolenia Redakcji.

Wszystkie zdjęcia i rysunki wyłącznie dla celów poglądowych.

All photos and drawings for illustrative purposes only.

Alle Fotos und Zeichnungen dienen nur zur Veranschaulichung

Na stronie tytułowej: Wiewiórka – Fot. Zdzisław Jakubanis

Kontakt: niwela@gazeta.pl

Spis treści

Manfred Uglorz, *Murzyn szmalkaldzki*, 3

Manfred Uglorz, *Empordanesceńska*, 7

Manfred Uglorz, *Amadyna czerwonogłowa*, 13

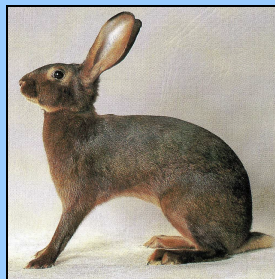

Zdzisław Jakubanis, *Tołpygi*, 16

Wzorce, 19

**Starohiszpański pocztowy,
Ameraukana, Norweski jaer, Alikancka,
Zajęczak czerwono brunatny, Zajęczak biały, Za-
jęczak podpalany**

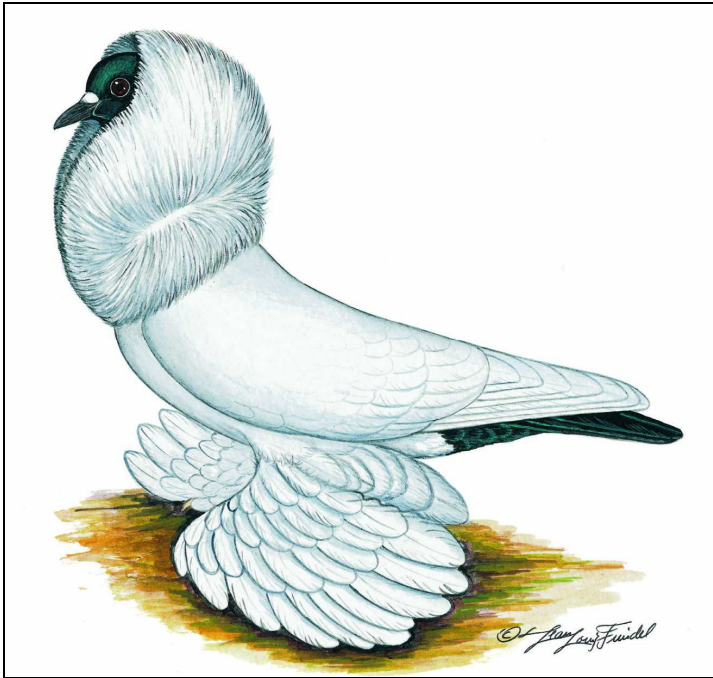
Filatelistyka, 28

Murzyn szmalkaldzki (EE 602)

Schmalkaldener Mohrenkopf, Nègre à crinière, Schmalkalden Moorhead

Grupa VII – strukturalne

Obrączka numer 11

R. Barth i W. Engemann w książce pod tytułem *Das Taubenbuch* (Berlin ³1966) na stronie 168 zwracają uwagę, że ze względu na upierzenie szyi murzyn szmalkaldzki mógłby być zaliczony do gołębi strukturalnych, jednakże ze względu na rysunek zalicza się go do barwnych. Do grupy barwnych zaliczony został przez M. Hartmanna (*Das Taubenbuch*, Berlin 1968), a także przez H. Marksa (*Farbentauben*, Wittenberg 1973). A więc murzyn szmalkaldzki kiedyś był zdecydowanie zaliczany do gołębi barwnych, ale obecnie zalicza się go do grupy VII – strukturalne. Posiada rysunek murzyna, przeto widziano go w grupie gołębi barwnych. Ale posiada wyraźną ozdobę z piór, która go upodabnia do staroholenderskiego kapucyna oraz perukarza starego typu, przeto ostatecznie zdecydowano o zaliczeniu go do gołębi strukturalnych.

Pochodzenie

Nie jest to zbyt stara rasa, liczy bowiem ponad 150 lat. Została wyhodowana na terenie Turyngii i w saksońskich Rudawach. W literaturze gołębiarskiej nie znajdujemy sprecyzowanego poglądu na temat przodków szmalkaldzkich murzynów. Być może, że są nimi południowoniemieckie murzyny, głównie murzyny z Wirttembergi oraz perukarze starego typu.

G. Prüetz w swojej książce z roku 1886 (str. 58 oraz 66) wyraźnie rozróżnia między murzynami szmalkaldzkimi a innymi murzynami, które obecnie należą do grupy 5 (barwne).

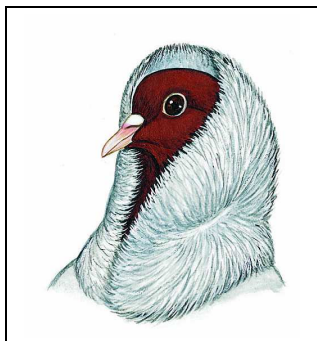
Budowa

W wypadku murzyna szmalkaldzkiego mamy do czynienia z silnym gołębiem typu polnego, o wydłużonym i prawie poziomo noszonym tułowiu. Mały i wątył korpus uznaje się za dużą wadę. W oczy rzucają się gęste łapcie na relatywnie niskich nogach, przede wszystkim pióra na głowie i szyi, tworzące rodzaj peruki.

Głowa u murzynów szmalkaldzkich jest wyraźnie dobrze zaokrąglona, a czoło stosunkowo wysokie. Jak u wszystkich murzynów wymagane są ciemne **oczy**. Kolor brwi i dzioba uzależniony jest od upierzenia. **Brwi** u czarnych i niebieskich powinny być ciemne, jasne zaś u żółtych i czerwonych. Podobnie średniej

wielkości **dziób** u czarnych i niebieskich jest ciemny, u czerwonych i żółtych jasny.

Uwagę u murzynów szmalkaldzkich przyciągają ozdoby na głowie i szyi, która jest stosunkowo długa. Struktura upierzenia szyi i głowy bierze swój początek w dolnej partii szyi, gdzie znajduje się przedział na pióra skierowane do przodu i ku górze, tworząc nie zamykającą się kolie, oraz na pióra skierowane do tyłu w dół i ku górze, tworząc grzywę, która bez załamań u góry tworzy kapelusz, przykrywający tylną część głowy. Struktura upierzenia na szyi i głowie powinna być gęsta. Kolia powinna sięgać aż po piersi i nie przykrywać oczu. Wąski kapelusz, luźna i niepełna grzywa, za długie w kolii pióra zakrywające oczy oraz za wąskie i luźne upierzenie nóg uważa się za dużą wadę, łapcie bowiem powinny być gęste, zaokrąglone i łączące się z sępiami piórami na nogach.

Skrzydła u szmalkaldzkich murzynów powinny być długie, nie krzyżujące się i spoczywające na **ogonie**. Również ogon powinien być stosunkowo długi, ale zdecydowanie

zwarty. Całe upierzenie musi być dobrze, wręcz bujnie rozwinięte, ale nie za miękkie. Ubogie upierzenie pleców uważa się za duży błąd.

Rysunek i kolor

Szmalkaldzki murzyn, jak nazwa wskazuje, posiada tzw. rysunek murzyna, a więc większa część upierzenia jest biała, kolorowe zaś są: głowa, niewielki śliniak, ogon z piórami pokrywowymi oraz klin. Śliniak powinien sięgać do dolnej części kolii. Dotąd murzyny szmalkaldzkie występują jedynie w czterech odmianach barwnych, a mianowicie znana jest odmiana czarna, niebieska, czerwona i żółta.

Kolory powinny być intensywne i czyste. Czarny kolor powinien połyskiwać na zielono. Niebieskie murzyny mają czarną wstęgę na ogonie. Za duży błąd uważa się białe pióra na głowie, mocno niebieski odcień na głowie u czarnych, nieczyste kolory, sito-watość na ogonie lub na klinie. Wymagania są tu więc podobne jak u gołębi barwnych grupy 5.

Fot. Autora

Uwagi dotyczące hodowli

Obecnie jest to rasa zdobywająca zainteresowanie hodowców poza ojczyzną szmalkaldzkich murzynów. Od pewnego czasu hodowana jest także w Polsce. Hodowców u nas jest jednak niezbyt wielu. Hodowlę zalicza się ją do trudnych. I rzeczywiście hodowcy tej rasy napotykają na wiele trudności, głównie w utrzymaniu właściwego rysunku i struktury piór na szyi. Ponadto jest to rasa niezbyt płodna.

Szmalkaldzkie murzyny powinny być hodowane w dobrych warunkach. Wymagają przestronnych miejsc do gniazdowania, odpowiedniego miejsca do spoczynku, aby nie niszczyły sobie łapci. Ze względu na bogate upierzenie w okresie pierzenia nie powinno im zabraknąć budulca na nowe pióra.

Fot. Autora

Przy selekcji i ocenie należy brać pod uwagę ogólny wygląd, wielkość korpusu, strukturę upierzenia głowy, strukturę upierzenia nóg, kolor upierzenia, rysunek, a także kolor oczu.

Empordanesceńska (Empordanesa)

1.0 – żółty z czarnym ogonem

0.1 – żółta z niebieskim ogonem

Pochodzenie

Empordanesceńska pochodzi z regionu Empordà (Girona) w Katalonii (Hiszpania).

Na początku XX wieku – jak wielu innym rasom drobiu – z powodu powstawania wielkich ferm towarowych, groziło jej wyginięcie. Została jednak uratowana dzięki lekarzowi weterynarii, Antoniemu Jordà oraz genetykowi dr. Amadeuszowi Francesco.

Obecnie nie tylko jest hodowana w Hiszpanii, ale także w innych krajach europejskich. Znajduje się także na liście EE. W polskim zbiorze standardów kur, znajduje się także jej wzorzec.

Charakterystyka ogólna

Jest to średniej wielkości kura typu śródziemnomorskiego, z prostym grzebieniem z goździkiem (krzyżem), z czerwonymi zausznikami i żółtymi skokami, z dość wysokim ogonem.

1.0 – kremowy z czarnym ogonem

Masa ciała koguta wynosi od 2,4 do 3 kg, kury od 1,7 do 2,3 kg. Jej wydajność nieśna nie jest zbyt wysoka, ale za to minimalna waga jaja wynosi aż 60 g. Na uwagę zasługuje intensywnie czerwono-brązowy kolor skorupki jaja.

Kogutowi zakłada się obrączkę numer 20, kurze zaś numer 18

Cechy rasowości koguta

Drugą cechą charakterystyczną kur empordaneńskich jest **grzebień** z tzw. „goździkiem”. Grzebień jest prosty, czerwony, umiarkowanie duży, dobrze osadzony na głowie, gładki, łukowaty, z pięcioma lub sześcioma płaskimi i umiarkowanie krótkimi ząbkami. Ostatni i pierwszy ząbek jest mniejszy niż środkowe. Dolna część blaszki biegnie równoległa do linii karku, ale go nie dotyka, z wypustkami po obu stronach. Powinny mieć płaski kształt, a patrząc od tyłu lub z góry, muszą być wyraźnie widoczne i przypominać krzyż

Grzebień osadzony jest na krótkiej, szerokiej i zaokrąglonej **głowie**. **Policzki** są gładkie i czerwone; **dzwonki** średniej długości i zaokrąglone; **zausznice** umiarkowanie wydłużone, lekko pomarszczone, u góry przylegające do głowy, wiszące zaś u dołu. Są czerwone, chociaż mogą mieć jedną trzecią powierzchni białą. Należy jednak dążyć, aby całe były czerwone.

Kogut ma **dziób** krótki, umiarkowanie zakrzywiony, mocny, o żółtaworogowej barwie. **Oczy** u niego są małe, zaokrąglone, z tęczęwkami w kolorze miodowym.

Korpus koguta jest średniej długości, szeroki i głęboki; pochylony w kierunku ogona. **Szyja** jest regularnie łukowata, krótka, z bogatą grzywą, sięgającą nawet na ramiona. **Grzbiet** jest szeroki, średniej długości, zaokrąglony i pochylony; z siodłem bogatym w pióra. Również **piers** jest szeroka, głęboka, wydłużona i dobrze wysklepiona. Jednak **brzuch** jest mało rozwinięty.

Kogut ma **ogon** umiarkowanie rozwinięty, bogaty w pióra, otwarty, z dwoma dłuższymi sierpówkami, dobrze zakrzywionymi, osadzony pod kątem od 45° do 80° w stosunku do poziomu. Kogut, którego ogon jest noszony nieco ponad 45° , jest bardziej ceniony. **Skrzydła** ma mocne, duże, których dolna krawędź tworzy kąt 45° w stosunku do poziomu.

Podudzia u niego są średniej długości, mocne, wyraźnie widoczne i o ściśle przylegającym upierzeniu. **Skoki** są umiarkowanie długie, grube, gładkie, dobrze rozstawione i pozbawione piór, a **palce** cztery, mocne i dobrze rozwarte.

Upierzenie jest przylegające, a pióra zaokrąglone.

Cechy rasowości kury

Przypominają cechy koguta, z wyjątkiem cech wynikających z płci, jednak **skrzydła** są u kury ułożone bardziej poziomo, **grzebień** od środka do tyłu opada na bok, **dzwonki** są prawie okrągłe, **brzuch** jest bardziej wypełniony, **zausznice** są czerwone, chociaż

mogą być również białe, aż do połowy powierzchni. Jednak lepiej, aby całe były czerwone.

Odmiany barwne

W wzorcu hiszpańskim opisanych jest osiem odmian barwnych. Do wzorca EE, tym samym również do wzorca polskiego wpisano tylko trzy odmiany barwne (żółta z czarnym ogonem, z niebieskim ogonem i białym), dlatego od nich rozpoczniemy.

1. Żółta z czarnym ogonem

Rysunek i barwa koguta i kury są niemal identyczne. Mają głowę żółtą, o połyskujących piórach. Pióra grzywy w pewnej części są z mniej lub bardziej wyraźnymi, szerokimi, czarnymi, błyszczącymi liniami wokół stosiny i z żółtą obwódką. Podobny rysunek w piórach siodła jest dozwolony. Ogon jest czarny. Małe sierpówki u koguta i pokrywy ogonowe kury mają żółte krawędzie. Dopuszczalne są żółte obramowania głównych sierpówek u koguta. Lotki są z żółtą chorągiewką zewnętrzną i przeważnie czarną wewnętrzną. Przy zamkniętym skrzydle wydają się być żółte.

Pozostałe upierzenie koguta i kury jest czysto żółte. Dozwolone są u koguta pióra na pokrywach skrzydeł w niezbyt czerwonym odcieniu. Podpuszenie u koguta i kury jest szare. Jasna trzcinowatość jest dozwolona.

1.0 – żółty z czarnym ogonem

Do **dużych wad w upierzeniu** zalicza się: mocno czerwony lub brązowy kolor podstawowy; czarne pióra na grzbiecie; brakujące lub niewłaściwe znaki w piórach grzywy; zbyt czerwone pióra pokrywowe skrzydeł u koguta; dużo żółtych piór w ogonie u młodych kogutów; całkowity brak barwnika w piórach puchowych; mocno cętkowane upierzenie podstawowe; mocna trzcinowatość upierzenia.

2. Żółta z niebieskim ogonem

Podstawowy kolor i znaczenia u koguta i kury, są jak u żółtych z czarnym ogonem, jednak ogon jest intensywnie niebieski, u kury nieco jaśniejszy.

Do **dużych wad w upierzeniu** zalicza się: te same wady w kolorze podstawowym, jak u żółtych z czarnym ogonem; ponadto czarne pióra z zielonym połyskiem, zbyt jasny kolor ogona (bladoszaroniebieski); brązowy odcień rysunku w piórach grzywy.

3. Żółta z białym ogonem

Podstawowy kolor i wzór u koguta i kury, są jak u żółtych z czarnym ogonem, ale ogon – jeśli to możliwe – powinien być czysto biały. Na grzywie znaczenia prawie nie występują.

Do **duże wady w upierzeniu** zalicza się: te same wady w kolorze podstawowym, jak u żółtych z czarnym ogonem; czarne lub niebieskie pióra w ogonie; niebieski lub brązowy odcień rysunku w piórach grzywy.

1.0 – żółty z białym ogonem

4. Biała

Upierzenie koguta i kury jest całkowicie białe. Pisklęta mają puch żółtawobiały.

Do **duże wady w upierzeniu** zalicza się: bardzo wyraźny żółtawy odcień piór w grzywie i na grzbiecie; żółtawe zausznice u koguta; obecność piór innego koloru wśród białych.

5. Kremowa z czarnym ogonem

Kogut ma głowę jasnożółtą, słomkową. Grzywa u niego jest jasnożółta, z czarnymi kreskami tylko w niektórych piórach w środkowej części. Przód szyi ma biały. Małe pióra pokrywy skrzydeł są jasnosłomkowożółte, duże są białe. Pióra siodła są jasnożółte z nielicznymi piórami z czarnymi kreskami. Ogon jest czarny z zielonkawym, metalicznym połyskiem. Sierpówki mogą mieć białe przebarwienia. Pierś i podudzia są nieco żółtawobiałe. Brzuch prawie biały.

Kura ma głowę białą, szyję jasnożółtą, a środkowa część piór ma małą czarną kreskę w kształcie płomienia. Przód szyi jest nieco żółtawobiały. Grzbiet, pokrywy skrzydeł i siodło są koloru jasnokremowego, możliwie najjaśniejszego. Jasnożółte pióra pokrywowe skrzydeł mają białe obrzeżenia. Lotki pierwszego rzędu u kury mają czarne chorągiewki zewnętrzne, wewnętrzne białe; lotki drugiego rzędu mają białe chorągiewki zewnętrzne, wewnętrzne czarne z białym obramowaniem. Pierś, podudzia i brzuch mają ten sam odcień, co grzbiet, ale zawsze są jaśniejsze, bez czarnych śladów. Brzuch jest kremowy, prawie biały.

Pisklę mają puch całkowicie biały.

Do **dużych wady w upierzeniu** zalicza się: obecność czarnych znaczeń lub brązowe pióra na grzbiecie, osłonach skrzydeł i piersi; mocno nasasycony kremowy kolor u kury.

6. Kuropatwiana czarna

Kogut ma głowę i grzywę złocistobrązową z czarnymi kreskami na końcu w niektórych piórach. Grzbiet i małe pióra pokrywowe skrzydeł są u niego błyszczące, ciemnozłote; wielkie są czarne. Lotki pierwszego i drugiego rzędu są czarne, a zewnętrzne chorągiewki lotek drugiego rzędu są brązowe. Pierś jest czarna, podobnie podudzia i ogon. Podpusze jest szare.

Kura ma głowę i szyję złocistobrązową. Każde pióro na szyi ma czarną kreskę. Grzbiet, ramiona i małe pióra pokrywowe skrzydeł są jednolicie brązowe z czarnymi plamami pośrodku, a każde pióro ma złote obrzeżenie, zaś wielkie pióra pokrywy skrzydeł są czarne, a zewnętrzne chorągiewki lotek drugiego rzędu są brązowe.

1.0 – kuropatwiana czarna

z czarnymi kropkami. Pierś i podudzia są koloru łososiowego. Ogon jest czarny z brązowymi plamami. Podpusze jest jasnoszare.

Pisklęta mają puch, jak u odmiany dzikiej

7. Kuropatwiana niebieskoszara

Kogut ma głowę i grzywę złocistobrązową z szarawoniebieskimi kreskami w środkowej części w niektórych piórach. Grzbiet i małe pióra okryw skrzydeł są u niego ciemnozłociste, błyszczące, a wielkie są szaroniebieskie. Lotki pierwszego i drugiego rzędu są szaroniebieskie, a zewnętrzne chorągiewki lotek drugiego rzędu są brązowe. Pierś jest szaroniebieska, podobnie podudzia i ogon. Podpusze jest szare.

Kura ma głowę i szyję złocistobrązową. Każde pióro na szyi ma szarawoniebieską kreseczkę. Grzbiet, ramiona i małe pióra pokrywowe skrzydeł są u niej jednolicie brązowe z szaroniebieskimi plamami pośrodku. Każde pióro ma złotą obwódkę. Wielkie pióra pokrywowe skrzydeł są szaroniebieskie. Lotki pierwszego i drugiego rzędu są szaroniebieskie, a zewnętrzne chorągiewki lotek drugiego rzędu są brązowe z szarawoniebieskimi plamkami. Pierś i podudzia są koloru łososiowego. Ogon jest szaroniebieski z brązowymi plamami. Podpusze jest jasnoszare.

Pisklęta mają szary puch i wyraźne pręgi jak u odmiany dzikiej.

8. Czerwona z czarnym ogonem

Kogut ma głowę błyszczącą, czerwonawobrązową. Grzywa u niego jest jasnoczerwonawobrązowa z czarnymi kreskami w pośrodku niektórych piór. Przód szyi jest czerwonawobrązowy. Duże i małe pióra pokrywowe skrzydeł są czerwonawobrązowe, małe błyszczące. Lotki są czarne. Lotki pierwszego rzędu mają zewnętrzne chorągiewki czarne, wewnętrzne czerwonawobrązowe. Lotki drugiego rzędu mają chorągiewki brązowe, wewnętrzne czarne. Grzbiet i siodło są jasnoczerwonawobrązowe, pióra siodła z czarnymi znaczyniami, jak u kuropatwianych. Ogon jest czarny z metalicznym połyskiem. Pierś i podudzia są czerwonawobrązowe. Podpusze jest czerwonokremowe.

Kura ma głowę czerwonawobrązową, szyję żółtawoczerwonawobrązową z czarnymi kreskami w środkowej części w niektórych piórach. Przód szyi i pióra pokrywowe skrzydeł są u niej

1.0 – czerwony z czarnym ogonem

czerwonobrazowe. Lotki są czarne. Zewnętrzne chorągiewki lotek pierwszego rzędu są czarne, wewnętrzne brązowe. Zewnętrzne chorągiewki lotek drugiego rzędu są czarne, wewnętrzne brązowe. Grzbiet, pierś i podudzia są czerwonobrazowe, bez czarnych plam. Ogon jest czarny. Podpusze jest czerwonokremowe.

Pisklęta mają grzbiet pomarańczowoczerwony, czasem z ciemną plamą na głowie.

Do **dużych wad** zalicza się: obecność czarnych plam w środkowej części piór na piórach pokrywowych skrzydeł i na piersi.

Duże wady dla wszystkich odmian

Białe zausznice na ponad jedną trzecią części ich powierzchni u koguta, u kury ponad jedną drugą; brak intensywnego czerwonobrazowego zabarwienia jaj; brak goździka (krzyża) lub występowanie innych przydatków na grzebieniu. Ogon noszony pod kątem 90° , lub powyżej.

Uwagi do hodowli

Jako typowe kury wiejskie nie wymagają specjalnej opieki, nie licząc tych, które są konieczne. Preferują duże, trawiaste wybiegi, na których znajdują wiele wartościowego pokarmu w postaci trawy, chwastów i owadów. Koniecznie na wybiegu powinny być miejsca zacienione. W okresie zimowym kurnik powinien być ocieplony.

Amadyna czerwonogłowa

Amadina erythrocephala

Systematyka

Nazwy:	Łacińskie:	Polskie:	Inne:	
Gromada:	Aves	ptaki	Angielska:	Red-headed finch
Rząd:	Passeriformes	wróblowe	Czeska:	amadina červenohlavá
Rodzina:	Estrildidae	astryldowate	Holenderska	Roodkopamadine
Rodzaj:	Poephila	Poephila	Francuska:	Amadine à tête rouge
Gatunek:	Amadina erythrocephala	Amadyna czerwonogłowa	Niemiecka:	Rotkopfastrild

EKOLOGIA

❖ Zasięg występowania

Amadyna czerwonogłowa występuje w Południowej Afryce: w Kraju Przylądkowym, Namibii, Angoli, Botswanie i Zimbabwe.

❖ Zajmowane stanowisko

Preferują tereny stepowe, ale zamują także cierniste krzewy w buszu. Gniazduje głównie w niewielkiej odległości od zbiorników wodnych.

Na Kalahari, w pobliżu wodopojojów można zaobserwować bardzo duże stada amadyn, liczące kilkaset ptaków. Jednak w okresie lęgowym tworzą mniejsze grupy.

Zasiedlają również otwarte tereny uprawne i nie stronią od osad ludzkich, ale unikają kontaktu z ludźmi.

MORFOLOGIA

Osiągają długość do 14 cm. Mają grube, szerokie i mocne dzioby koloru cielistorowego. Różowe skoki harmonizują z ubarwieniem głowy samca.

Upierzenie samca jest beżowobrazowe, na piersi i brzuchu łuskowate, z ciemnymi obcięzami, które nie występuje na grzbiecie. Górna część szyi jest jasna, a głowa intensywnie czerwona. Upierzenie samicy jest bardziej beżowe niż samca, ale rysunek mniej wyraźny. Głowa samicy jest szara. Młode ptaki wyglądem przypominają samice, ale mają czerwone dzioby.

HODOWLA

Nie wiadomo, kiedy amadyny czerwonogłowe zostały po raz pierwszy sprowadzone do Europy, ale pierwszy import udany z pewnością miał miejsce w XVIII wieku. Za osobę, która prawdopodobnie z powodzeniem rozmnożyła amadyny czerwonogłowe w drugiej połowie XVIII wieku, uważa się Louisa Pierre'a Vieillota. W XIX wieku były kilkakrotnie pokazywane na wystawach we Francji, Anglii i Holandii. Prawdopodobnie w Niemczech amadyny czerwonogłowe były hodowane jako ptaki ozdobne dopiero w drugiej połowie XIX wieku. O ich sprowadzeniu do Polski, brak konkretnych danych.

❖ Pomieszczenia do hodowli

Amadyny czerwonogłowe są mało towarzyskie. Niektóre samce chętnie plądrują gniazda innych ptaków, wyrządzając tym samym duże szkody. Tylko nieliczne osobniki żyją zgodnie z innymi gatunkami w tej samej wolierze.

0.1

1.0

Amadyny czerwonogłowe mogą być w okresie letnim hodowane w wolierze zewnętrznej, jak i w obszernych klatkach. Łatwo się aklimatyzują i przyzwyczajają do nowego otoczenia. Nie są jednak odporne na niskie temperatury, dlatego na zimę należy je przenosić z zewnętrznej woliery do ogrzewanego pomieszczenia.

❖ **Pokarm**

Amadyny czerwonogłowe karmi się suchymi lub skielkowanymi nasionami kanaru, prosa zwyczajnego, prosa afrykańskiego, niewielką ilością maku, posiekanymi, delikatnymi roślinami i mieszanką jajeczną.

❖ **Rozmnażanie**

Na wolności gniazda budują rzadko. Chętnie natomiast korzystają z gotowych, opuszczonych gniazd innych ptaków. W warunkach hodowlanych stosuje się otwarte budki lęgowe. Czasem jednak niektóre pary próbują budować gniazdo w posadzonym w wolierze krzewie.

Z powodu nerwowości ptaków rozmnażanie tego gatunku nie jest łatwe i nieczęsto się udaje. Samica składa od 4 do 6 jajek, które wysiaduje na zmianę ze samcem. Niektóre pary nie chętnie wysiadują jaja, dlatego można 2 lub 3 jaja podłożyć mewkom japońskim. Pisklęta wylęgają się po 14 dniach. W czasie karmienia młodych, ich rodzicom trzeba podawać skielkowane ziarno i nieco pokarmu pochodzenia zwierzęcego. Należy jednak pamiętać, że nadmiar pokarmu może pobudzić ptaki do próby budowania nowego gniazda, co będzie skutkowało porzuceniem piskląt.

Tołpygi

Tołpygi są to ryby słodkowodne, ciepłolubne z rodziny karpiowatych (*Cyprinidae*). W warunkach naturalnych żyją w dorzeczu rzeki Amur (Chiny i Rosja). W Chinach są znane od około 2 tys. lat gdzie były hodowane w stawach. Po II wojnie światowej zostały zasiedlone do rzek i zbiorników wodnych w Europie i USA. W USA są uznane za gatunek inwazyjny. Tołpygi są rybami planktonożernymi i dlatego były chętnie zasiedlane w ciepłych zbiornikach wodnych, które szybko zarastały fitoplanktonem.

Wśród tołpyg występują dwa gatunki: tołpyga biała i tołpyga pstra.

Tołpyga biała (*Hypophthalmichthys molitrix*).

Jest rybą pelagiczną (toni wodnej) i odżywia się wyłącznie fitoplanktonem (okrzemkami, zielenicami, sinicami), który filtruje z wody przy pomocy wyrostków filtracyjnych znajdujących się na łukach skrzelowych. Ryba o masie około 250 g musi przefiltrować około 32 litrów wody, by uzyskać kilka gramów fito- i zooplanktonu, a więc wykonuje ciężką pracę. Ryby do drugiego roku życia odżywiają się prawie wyłącznie zooplanktonem, dopiero od drugiego roku życia przechodzą na pokarm roślinny. Tołpygi są rybami obcymi w naszej ichtiofaunie, a ich sposób żerowania negatywnie wpływa na rozwój naszych rodzimych ryb. Tołpygi w dużych ilościach pobierają plankton, którym żywi się narybek naszych rodzimych ryb, m.in. szczupaka, sandacza, sumy i innych.

Ze względu na bardzo smaczne i delikatne mięso, tołpygi stały się przedmiotem zainteresowania producentów i konsumentów ryb. Dla wędkarzy nie są interesującą rybą wędkarską, ze względu na trudności w jej złowieniu, a to wynika z innego pobierania pokarmu niż u innych rodzimych ryb.

Tołpyga biała ma ciało bocznie spłaszczone, o wysokości około 30% długości ciała, słabo wygrzbiecone, z grzbietem koloru ciemno szarego, boki jaśniejsze, a brzuch srebrzysty. Głowa duża, szeroka, od góry ciemna, prawie czarna. Otwór gębowy duży w położeniu górnym. Oczy małe, położone poniżej linii symetrii ciała, co jest niespotykane u innych gatunków ryb.

Na brzuchu, między płetwami brzuszными a płetwą odbytową występuje ostry, pozbawiony łusek kil. Skóra pokryta jest drobnymi, cykloidalnymi łuskami.

Płetwy ma duże, a płetwa ogonowa jest głęboko wcięta, co sprzyja w sprawnym poruszaniu się w nurcie rzeki. Płetwy parzyste są żółtawe.

W naszych warunkach klimatycznych i europejskich, tołpygi nie rozmnażają się ze względu na zbyt chłodną wodę. W swojej ojczyźnie tołpygi wycierają się w nurcie rzeki, kiedy temperatura wody osiągnie 26-30° C i ma duże zmętnienie. Samice o masie powyżej 5 kg mogą złożyć do 500 tys. ikry.

W naszych warunkach, tołpygi przystępują do żerowania na wiosnę, kiedy temperatura wody jest powyżej 9° C, a optymalne żerowanie występuje w upalne lato kiedy temperatura wody wynosi 25-28° C. Tołpyga może w przewodzie pokarmowym gromadzić duże ilości pokarmu, ponieważ jelito stanowi jedenastokrotność długości ciała.

W warunkach polskich, tołpyga może żyć do 20 lat i osiągnąć wagę 20 i więcej kilogramów w warunkach stawowych. Tołpyga nie ma wymiaru, ani okresu ochronnego w Polsce. Rekord Polski ryby złowionej na wędkę wynosi 54 kg i 144 cm (2007).

Tołpyga pstra (*Hypophthalmichthys nobilis*)

Jest rybą podobną do tołpygi białej, ale ma większą i szerszą głowę, oczy niżej położone niż u tołpygi białej, bliżej kącików pyska. Duży otwór gębowy skierowany ku górze. Ciało ubarwione ciemniej niż tołpygi białej. Grzbiet jest jednolicie ciemnoszary boki ciała szarozłotawe pokryte ciemnobrązowym wzorem marmurkowym. Brzuch srebrzysty, a między płetwami brzuszными i płetwą ogonową występuje ostry bezłuskowy kil. Wszystkie płetwy są ciemne, tylko płetwy piersiowe są jaśniejsze u nasady.

Tołpyga pstra (an face), duża głowa i otwór gębowy, małe oczy poniżej linii symetrii ciała.

Tołpyga pstra, podobnie jak biała została wprowadzona do polskich wód w celu kontrolowania planktonu roślinnego. Okazało się, że fitoplanktonem odżywia się wyłącznie do drugiego roku życia, później jako ryba dorosła odżywia się wyłącznie skorupiakami planktonowymi, co przynosi więcej szkody niż pożytku, bowiem zjedzone skorupki roślinożerne nie zjadają już planktonu roślinnego, który masowo rozwijając się powoduje eutrofizację zbiornika wodnego. W przeciwieństwie

Tołpygi pstre, dorosłe

do tołpygi białej, jelito tołpygi pstrej ma tylko pięciokrotną długość ciała, ponieważ żywi się zooplanktonem, a także małymi rybkami. W warunkach klimatycznych Polski i Europy, nie rozmnaża się ze względu na zbyt chłodną wodę. W warunkach klimatycznych Chin rozmnaża się podobnie jak tołpyga biała. Może tworzyć hybrydy z tołpygą białą, karpem i amurem. Rośnie szybciej i osiąga większą wagę niż tołpyga biała. W naszych warunkach żyje 20 i więcej lat osiągając wagę 30-40 kg. Rekord Polski ryby złowionej na wędkę wynosi 51,5 kg i 145 cm (2017). Tołpyga pstra nie ma okresu ochronnego, ani wymiaru w Polsce.

Mięso tołpyg jest mięsem smacznym, średniotłustym, białym i dietetycznym, zawiera

Tołpyga pstra, osobnik młody

ra kwasy tłuszczowe Omega-3, witaminy A, D i z grupy B, żelazo, wapń i selen. W porównaniu do mięsa karpia, nie ma zapachu i posmaku mulistego, ponieważ tołpygi żerują w toni wodnej, a nie przy dnie i wyłącznie w czystych wodach. Poza tym w marketach są w sprzedaży w przy-

stępnych cenach.

Materiały źródłowe:

- Praca zbiorowa, *Ryby słodkowodne Polski*, PWN, 1986
- J.Mihalik, F.Reiser, *Nasze ryby*, (rysunek tołpygi białej) PWRiL 1990
- Joanna Grabowska, *Atlas Ryb Polski*, Ringier Axel Springer Polska, 2017
- Praca zbiorowa, *Wędkarstwo*, Kolekcja Hachette Polska, nr 27/2012

Zdjęcia ryb w wodzie zostały wykonane na Wystawach Wędkarskich „Rybomania” w Lublinie w latach 2014 –2017.

Opracowanie i zdjęcia: Zdzisław Jakubanis

Starohiszpański pocztowy (Mensajera Antigua Española)

Grupa I – uformowane
Obrączka numer 9

Pochodzenie

Początki tej rasy sięgają XIX wieku. Jest wynikiem krzyżowania z sobą różnych odmian gołębi o cechach, umożliwiających dobry lot i orientację. W wyniku rygorystycznej selekcji, ustabilizowano charakterystyczne cechy tej rasy, przede wszystkim piękną budowę głowy i harmonię pomiędzy wszystkimi elementami budowy ciała, dzięki czemu rasa zachowała dobrą orientację w terenie i wytrzymałość w locie.

Charakterystyka ogólna

Gołąb średniej wielkości, wyprostowany, o pięknej sylwetce, z charakterystyczną linią pleców i ogonem noszonym pod kątem około 45° w stosunku do horyzontu. Jest to gołąb pełen temperamentu, silny, zwartej budowy, elegancki, o wyniosłej postawie. Całość nadaje jego wyglądowi szlachetności, przy czym silnie rozwinięte woskówki i brodawki w dolnej części dzioba, a także dwurzędowych brwi, nadają głowie własną tożsamość, która objawia się wyraźniej u samców i nieco mniej u samic.

Cechy rasowości

Głowa:	szeroka, mocna, o zaokrąglonym kształcie, bez widocznego przejścia w linię karku. Czoło jest szerokie, u samic nieco węższe.
Oczy:	wyrażają żywotność i temperament, znajdują się na przedłużeniu linii prowadzącej między górną a dolną częścią dzioba, lub bardzo blisko niej. Kolor oczu zależy od barwy upierzenia

Brwi:	dwurzędowe, o białawej lub słomkowej barwie, o zwartej strukturze. Pierścień zewnętrzny jest dość gruby, pierścień wewnętrzny bardziej delikatny. Nie uważa się za wadę, jeśli u gołębi starszych występuje większy rozwój przedniej części brwi, wydłużającej się w kierunku dzioba, chociaż pożądane jest, aby brwi miały jednakową szerokość na całym obwodzie. Widziane od przodu, w stosunku do siebie są równoległe.
Dziób:	średniej długości, gruby u nasady, dobrze zamknięty. Górna część jest nieco grubsza niż dolna. Linia górnej części dzioba, powinna być przedłużeniem linii głowy, przerywanej jedynie przez rozwój woskówki z biegiem lat. Ideałem jest, gdy przedłużenie linii pomiędzy górną a dolną częścią dzioba przebiega przez środek oka. Kolor dzioba nie odgrywa istotnej roli. Pod dolną częścią dzioba występują trzy brodawki. U samic są one mniej wyraźne, a w wielu przypadkach w ogóle nie będą występować. Z biegiem czasu powiększają się, tworząc jedną, o strukturze podobnej do woskówki nosowej.
Woskówki:	są białe i mają kształt trójkątny. Składają się z licznych brodawek. Zaczynają się one rozrastać od strony czubka dzioba w kierunku czoła, stopniowo wznoszące się i zakrywają je. Kiedy samce osiągną dorosłość (4-5 lat), będą miały wygląd przypominający kalafior. U samic są mniej wyraźne.
Tułów:	jest średniej wielkości i zwarty, a postawa pomiędzy średnią a wysoką. Waga ciała u samców wynosi od 625 do 725 g, u samic od 525 do 625 g.
Szyja:	średniej długości i mocna, z szeroką podstawą. Zwęża się w kierunku głowy. Powinna być dobrze upierzona, a pióra błyszczące
Pierś:	widziana z przodu jest zaokrąglona i mocno umięśniona. Widziana z boku wyraźnie widoczny jest wydatne wybrzuszenie i tworzy krzywiznę, ciągnącą się w stronę szyi.
Plecy:	szeroki, zwęża się w kierunku ogona, o nachyleniu około 45° w stosunku do poziomu.
Skrzydła:	ramiona mocno upierzone; pióra mocne, krótkie i przylegające do ciała. Lotki pierwszego i drugiego rzędu są szerokie, w spoczynku szczelnie zwarte i spoczywają na ogonie; nie sięgają końca ogona i nie krzyżują się ze sobą. Otwarte skrzydła są nieco zakrzywione.
Ogon:	średniej długości, nieco dłuższy od skrzydeł, stanowi przedłużenie linii pleców, nie dotyka podłoża. Jest płaski, sterówki nakładają się na siebie.
Nogi:	gładkie, czerwonawe, skoki średniej długości, mocne i bez piór; z mocnymi i wysklepionymi podudziami. Pazurki w kolorze zgodnym z upierzeniem.
Upierzenie:	bogate, jedwabiste i przylegające do ciała.

Rysunki i kolory

Dominuje kolor niebieski i czerwony. W tych kolorach są z pasami, grochowe i ciemne, również płowe oraz indygo, oszronione i plamiste. Występują również gołębie czarne i białe, pstre, cętkowane, tygrysie oraz homozygotyczne niebieskie andaluzyjskie.

Możliwe są jeszcze inne kolory.

Wszystkie kolory muszą być intensywne i wyrównane, niebieskie i płowoczerwone z jaśniejszą głową.

Duże wady

Ciężkie, wąskie i, lub wydłużone ciało; postawa pozioma. Zbyt długie lub krótkie nogi. Wąska, pochylona głowa. Długi, cienki i, lub szpiczasty dziób. Wąska i, lub długa szyja. Słabe woskówki (w zależności od wieku i płci), gładkie i, lub asymetryczne. Brak brodawek pod dziobem u dorosłych samców (4-5 lat). Wąskie brwi, bez mięsistej struktury, a także nadmierny ich rozwój, utrudniający widzenie. Kolor brwi inny niż białawy lub słomkowy. Żabot na szyi, skręcone pióra.

Dane do oceny

Ogólny wygląd – budowa – sylwetka i postawa – głowa (kształt, oczy, woskówki i brwi) – jakość upierzenia.

Według wzorca hiszpańskiego – MKU

Ameraukana

D – Ameraucana, F – Ameraucana, TR – Ameraucana

Autor ilustracji do wzorca tureckiego: Ahmet Eren

Pochodzenie

Ameraukany składają jaja o niebieskich skorupach, ponieważ pochodzą od araukan, sprowadzonych do Stanów Zjednoczonych w latach trzydziestych XX wieku. Późniejsze krzyżowania araukan stworzyło zróżnicowaną pulę genetyczną, z której wyprowadzono nową rasę o jednolitych i charakterystycznych cechach. Rasa ta została wyhodowana w latach 70-80-tych XX wieku w północno-środkowej części Stanów Zjednoczonych, poprzez uszlachetnianie niosek kolorowych jaj o wysokiej wylęgowości do określonych przez wzorzec odmian barwnych o jednolitych i charakterystycznych cechach. Było to wynikiem wysiłków hodowców, którzy podziwiali niektóre cechy araukany, ale nie chcieli zmagać się z czynnikami ograniczającymi reprodukcję, właściwymi dla tej rasy: wąsy – cecha letalna, powodująca zamieranie zarodków oraz brak ogona – cecha obniżająca procent zapłodnienia jaj i wylęgowości.

Ostateczne udoskonalenie odmiany standardowej (dużej) nastąpiło po udoskonaleniu odmiany miniaturowej (lata 70-te XX wieku, Stany Zjednoczone), które selekcjonowano z większą konsekwencją na wcześniejszym etapie rozwoju rasy.

Ameraukany zostały włączone do wzorców APA (American Poultry Association – Amerykańskie Stowarzyszenie Hodowców Drobiu) w 1984 roku.

Ameraukana nie jest araukaną amerykańską, to dwie różne rasy. Araukana amerykańska to araukana w tzw. oryginalnym typie – z wąsami, bez brody i bokobrodów.

Charakterystyka ogólna

Celem hodowców było opracowanie praktycznych kur, przeznaczonych do hodowli przydomowej, charakteryzujących się unikalną barwą skorupy jaja, stosunkowo niedużymi szczegółami głowy i dostatnim, dobrze opierzonym tułowiem.

Rasa średniej wielkości, o grzebieniu groszkowym oraz z brodą i bokobrodami.

Cechy rasowości koguta

Tułów:	średniej długości. Postawa lekko wyprostowana.
Szyja:	średniej długości, dobrze wygięta. Grzywa pełna, bogata, pióra opadają na ramiona i końcami prawie dotykają się z przodu szyi.
Grzbiet:	średniej długości, szeroki, noszony lekko uniesiony na wysokości ramion.
Siodło:	średniej długości, szerokie, bogate, zapewniające płynne przejście grzbietu w ogon.
Ramiona:	szerokie, dobrze zaokrąglone.
Skrzydła:	dość duże, przylegające, lekko opadające – końcówki noszone powyżej stawu skokowego, przody schowane w piórach grzywy.
Ogon:	średniej długości, dobrze rozłożony, noszony pod kątem 45° do poziomu; sierpówki dobrze wygięte.
Pierś:	lekko wypukła, dobrze zaokrąglona.
Brzuch:	słabo rozwinięty, dobrze podciągnięty.
Głowa:	średniej wielkości, dość szeroka.
Grzebień:	groszkowy; stosunkowo mały; wyższy pośrodku niż z przodu i z tyłu.
Policzki:	czerwone, prawie zakryte przez bokobrody.
Dzwonki:	bardzo małe, prawie całkowicie schowane pod piórami brody.
Zausznice:	czerwone, małe, owalne.
Oczy:	stosunkowo duże, czerwonobrazowe.
Dziób:	mocny, zakrzywiony; kolor pasujący do barwy skoków.
Broda i bokobrody:	średniej wielkości, pełne, dobrze zaokrąglone; w postaci trzech oddzielnych części.
Podudzia:	średniej długości, nieco widoczne.
Skoki:	średniej długości, gładkie, ciemnoszare (łupkowe); podeszwa w jasnym kolorze.
Palce:	cztery, dobrze rozstawione.
Upierzenie:	dobrze rozwinięte i gęste, dość dobrze przylegające.

Cechy rasowości kury

Takie same jak koguta, z wyjątkiem różnic wynikających z płci. Tułów nieco pełniejszy i noszony bardziej poziomo.

Duże wady cech rasowości

Zbyt mały lub wąski tułów; postawa zbyt wyprostowana; słabo rozwinięta broda i bokobrody.

(APA) Podstawą dyskwalifikacji z oceny wystawowej i z hodowli jest obecność wąsów oraz brak brody i bokobrodów.

Rasa duża – dyskwalifikacja, jeśli masa ciała wykracza o 20% poza widełki mas ujętych we wzorcu (w przypadku ameraukany miniaturowej – dyskwalifikacja, jeśli masa ciała przekracza o 20% masę ujętą we wzorcu).

Ubarwienia (według EE)

Biała (Weiß), **czarna** (Schwarz), **niebieska** (Blau), **żółta** (gelb), **srebrzystoszyja** (silberhalsig), **pszeniczna** (gold-weizenfarbig), **pszeniczna niebieska** (blau-weizenfarbig), **pszeniczna biała** (weiß-weizenfarbig) – tylko dla dużej, z pomarańczową pierśią (orangebrüstig).

Masa ciała: kogut 2,5 -3,0 kg, kura 2-2,5 kg

Masa jaja wylęgowego: 55 g

Barwa skorupy jaja: turkusowa

Rozmiar obrączki: kogut 18, kura 16

Ameraukana miniaturowa

Masa ciała: kogut 800 g, kura 700 g

Masa jaja wylęgowego: 35 g

Barwa skorupy jaja: turkusowa

Rozmiar obrączki: kogut 14, kura 12

(Masa ciała dla rasy miniaturowej według APA: kogut 850 g, kura 750 g)

opracowanie Małgorzata Zduńczyk

Na podstawie:

- American Standard of Perfection (wydanie 44) 2015
- <http://www.ameraucana.org/Ameraucana%20Standard>
- <https://tshfedstandartlar.com/>

Norweski jaer (czyt. jar)

D – Norwegische Jaerhühner, F – Poule de Norvège, GB – Norwegian, N – Jærhøns / Norske Jærhøns

Pochodzenie

Norweska rasa kur zagrodowych; hodowana w Norwegii (wybrzeże Jæren) od 1920 roku.

Znaczenie

Ptaki bardzo wytrzymałe, niewymagające, o charakterystycznym, płciowym ubarwieniu. Dobrze żerujące, podfruwające, dosyć nieufne. Instynkt kwoczenia w zaniku. Rasa samoseksująca (autiseksingowa). Barwa puchu jednodniowych piskląt jest różna w zależności od płci. Koguciki są jaśniejsze od kurek i mają dużą, jasną plamę na głowie. Kurki są ciemniejsze z małą, jasną plamą na głowie.

Charakterystyka ogólna

Lekkie, bardzo ruchliwe kury zagrodowe, niezwykle żywotne i zwinne. O średniowysokiej pozycji tułowia (położenie tułowia w stosunku do długości nóg); uniesionej postawie (kąt noszenia tułowia w stosunku do płaszczyzny poziomej), ściśle przylegającym upierzeniu.

Cechy rasowości koguta

Tułów:	niecokrępy, o zwartym walcowatym kształcie.
Szyja:	średniej długości; noszona pionowo; z dobrze rozwiniętą grzywą.
Grzbiet:	średniej długości; prawie poziomy; lekko nachylony.
Ramiona:	raczej zaokrąglone, nie płaskie.
Skrzydła:	długie; mocne; ściśle przylegające do tułowia.
Siodło:	pełne.

Ogon:	noszony bardzo wysoko; bogato upierzony z mocno wygiętymi sierpówkami.
Pierś:	dobrze zaokrąglona; wypukła.
Brzuch:	w pełni rozwinięty i szeroki.
Głowa:	średniej wielkości, niezbyt szeroka.
Policzki:	czerwone; nieupierzone.
Grzebień:	pojedynczy; z 4 do 5 niezbyt ostrymi ząbkami. Błazka grzebienia podąża za linią tyłu głowy nie dotykając go.
Dzwonki:	średniej długości; dobrze zaokrąglone.
Zausznice:	możliwie białe; małe; podłużne; możliwie gładkie.
Oczy:	duże; bystre; czerwono-brązowe.
Dziób:	mocny; lekko zagięty; żółtawy z szarym nalotem.
Podudzia:	mocne; nieco widoczne; o ściśle przylegającym upierzeniu.
Skoki:	średniej długości; niezbyt mocne (niezbyt grubej kości); jasnożółte (ciemnożółte skoki nie są błędem).
Palce:	dobrze rozstawione; szare pazury.
Upierzenie:	pióra dobrze wygięte, ściśle przylegające.

Cechy rasowości kury

Podobne jak u koguta, z wyjątkiem różnic między płciami; ogon noszony wysoko, ale nieco niżej niż u koguta; sterówki szerokie i wachlarzowatego kształtu; grzebień mały, o delikatnej tkance, w tylnej części lekko opadający na bok.

Duże wady cech rasowości

Tułów zbyt lekki lub mały; mocno czerwone zausznice.

Ubarwienie

Ubarwienie puchu jednodniowych piskląt jest ciemnobrązowe z żółtymi smugami. Koguciki są ogólnie jaśniejsze z dużą, jasną plamą na głowie. Kurki są szarobrązowe z małą, jasną plamką na głowie.

Barwa żółta jastrzębiata (gelb-kennsperber)

Kogut: pióra głowy i grzywy (w górnej części) białe ze słomkowo-żółtym poprzecznym rysunkiem jastrzębiatości, który staje się nieco szerszy (wyraźniejszy) w dolnej części grzywy. Grzbiet i siodło białe z pręgami od szarobrązowych do żółtych i złocistym, pręgowanym brzegiem. Sterówki białe z jasnoszarym brzegiem, sierpówki główne i boczne białe z jasnoszarobrązową jastrzębiatością. Ramiona jasnożółte do złocistych z białymi pręgami, pasy skrzydeł (na pokrywach skrzydeł) szarobrązowe z delikatnym pręgami, lotki II rzędu białe. Pierś biała z kremowo-żółtymi pręgami; brzuch i podudzia szarobrązowe z żółtymi nierównymi pręgami. Jasna część ubarwienia koguta może się nieznacznie różnić odcieniem, ale nie może zakłócać ogólnej harmonii. **Duże wady ubarwienia koguta:** brak słomkowo-żółtego rysunku jastrzębiatości na piórach grzywy; słabo zaznaczone pasy skrzydłowe; brak pręgowania na brzuchu i podudziach.

Kura: pióra głowy i szyi kremowe z żółtobrazowym rysunkiem jastrzębiatości; grzbiet ciemnobrazowy z żółtymi pręgami; pokrywy skrzydeł i lotki nieco jaśniejsze niż grzbiet; dozwolona biel w lotkach I i II rzędu. Ogon ciemnobrazowy z rozjaśnionym brązowożółtym przyprószeniem. Piersz szara z jasnymi, żółtobrazowymi pręgami. Pręgowanie na brzuchu i podudziach nieco słabsze i bardziej szare. Ubarwienie kury jest bardziej jednolite niż koguta. Rysunek jastrzębiatości nie jest tak wyraźny. **Duże wady ubarwienia kury:** zbyt różniąca się od wymaganej barwa podstawowa; brak przyprószenia na piórach ogona.

Barwa brązowa jastrzębiata (braun-kennsperber)

Kogut i kura: Jak odmiana barwna żółta jastrzębiata, tylko barwa podstawowa jest zastąpiona barwą jasnobrazową. Pozostałe elementy jak u odmiany barwnej żółtej jastrzębiatej. **Duże wady ubarwienia:** jak u odmiany barwnej żółtej jastrzębiatej.

Masa ciała: kogut 1,75-2 kg, kura 1,5-1,75 kg **Minimalna masa jaja wylęgowego:** 50 g (do 55 gramów)

Barwa skorupy jaja: biała (do kremowej u odmiany brązowej) **Początek nieśności:** od 5 miesiąca życia

Nieśność: 160 jaj rocznie

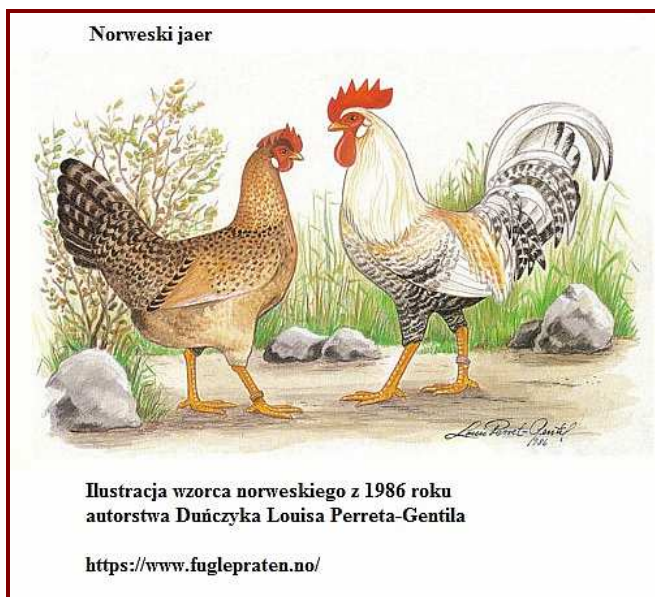
Rozmiar obrączki: kogut 16, kura 15

opracowanie Małgorzata Zduńczyk

Na podstawie: „Wzorce część 1 drób rasowy”, PZHGRiDI 2012

<https://www.nibio.no/tema/mat/husdyrgenetiske-ressurser/bevaringsverdige-husdyrraser/fj%C3%B8rfe/j%C3%A6rh%C3%B8ns>

<https://www.fuglepraten.no/index.php?/index.html/fjaerfehistorie/j%C3%A6rh%C3%B8ns-siste-rest-av-de-norske-landh%C3%B8nsene-r10/>

Pisklęta norweskiego jaera

Pisklęta na górze to koguciki,
a na dole to kurki,
po lewej stronie pisklęta żółto-brązowe (jasne),
po prawej stronie pisklęta brązowo-żółte (ciemne).

hobbyfjærfe
Norsk Rasefjæreforbund
1/2015 Årg. 37

Magazyn "Drøb hobbystyczny"
Norweskiego Stowarzyszenia Hodowców Drobiu
Rasowego
numer 1/2015 Rok 37

Ubarwienia norweskiego jaera

brązowa

żółta

szara

zdjęcia: Jonas Lovaas Gjerstad

<https://lovaasgjerstad.no/jaerhous>

Alikancka (Alacantina)

Masa ciała koguta od 3,0 do 3,5 kg, kury od 2,2 do 2,6 kg.

Minimalna masa jajka: od 55 do 70 g.

Skorupka jaja kremowobiała.

Obrączki: u koguta numer 22, u kura 20.

Pochodzenie

Alicante (Hiszpania)

Charakterystyka ogólna

Smukła, wysoka i wyprostowana. Tułów w formie trójkąta, głowa noszona prosto i wysoko.

Cechy rasowości koguta

Głowa:	choć głowa jest niezbyt duża, szeroka i długa, to jednak ze względu na bardzo duży i wysoki grzebień, wydaje się być duża.
Policzki:	gładkie i czerwone.
Grzebień:	prosty, duży, jaskrawoczerwony, z około 5 lub 6 zębami, dobrze ukształtowane. Błyszka nie dotykająca szyi.
Dzwonki:	duże, długie i czerwone.
Zausznice:	owalne, średniej wielkości i białe
Oczy:	duże, z pomarańczowymi tęczówkami
Dziób:	średniej wielkości, nieco zakrzywiony. Smukły, długi i w formie trójkąta.
Szyja:	długa, lekko łukowata, głowę powyżej linii ogona. Grzywa szeroka,

	ale nie zakrywa ramion.
Grzbiet:	długie, proste, średniej szerokości, pochylony.
Siodło:	średniej długości, dobrze rozwinięte.
Skrzydła	duże i noszone poziomo.
Ogon:	średniej wielkości, wysoki, pod kątem około 70%.
Pierś:	średnio długie, dobrze rozwinięte.
Brzuch:	niezbyt rozwinięty.
Podudzia:	długie i dobrze widoczne niewyróżniająca się, prosta.
Skoki:	niedłgie, długie, gładkie i nieupierzone. Kolor zgodny z barwą upierzenia.
Palce:	cztery.
Upierzenie:	przylegające.

Cechy rasowości kury

Te same cechy co koguta, z pominięciem różnic wynikających z płci. **Ogon** noszony nieco niżej niż u koguta i otwarty. **Plec** nieco opadające, ale czasem poziome. **Pierś** nieco bardziej wydatna niż u koguta. **Brzuch** dość dobrze rozwinięty. **Grzebień** prosty, średniej wielkości, opadający na bok, nie zakrywający oka. **Dzwonki**: średniej długości. **Podudzia** krótsze i mniej widoczne niż u koguta.

Duże wady

Zausznice żółte lub czerwone; wyraźnie wysunięta pierś; za niski lub za wysoki ogon; żółte skoki; odmiana różowo-biała w typie nakrapianej lub kukułczej (jastrzębatej)

Odmiany barwne

Czarno cętkowana

Czarne cętki na tle różowawo-białego koloru podstawowego, różowobiałe skoki, dziób kolorze rogowym z czarnymi plamami, górna szczęka ciemniejsza niż dolna.

Worzysta

Różowobiałe skoki, dziób kolorze rogowym z czarnymi plamami, górna szczęka ciemniejsza niż dolna.

Biała

Różowobiałe skoki i dziób w kolorze kości.

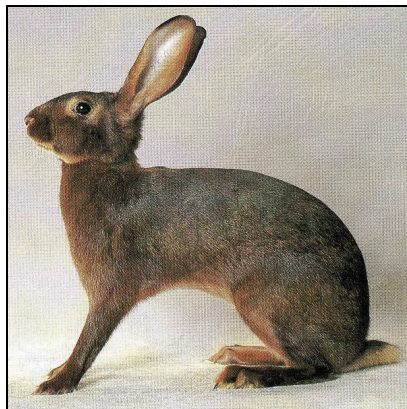
Według wzorca hiszpańskiego – MKU

52. Zajęczak czerwono-brunatny (Zczb)

EE. Hasenkaninchen, rotbraun (Ha rotbraun)

Grupa II: rasy średnie

Genotyp: AA BB CC DD GG y_3y_3

Dane do oceny:

Punkty:

1. Typ, tułów i budowa	20
2. Waga	10
3. Okrywa włosowa	20
4. Kończyny	15
5. Kolor okrywy włosowej i cieniowanie	15
6. Kolor pośredni i podszycia	15
7. Stan opieki	5
Razem	100

1. Typ, tułów i budowa

Typ, postawa i proporcje muszą być wyraźnie dostrzegalne. Podobnie jak u polnego zająca, korpus jest wydłużony i elegancki. Dominującą cechą typu jest wysoka postawa. Tył jest delikatnie wysklepiony, a część lędźwiowa zaokrąglona. Klatka piersiowa noszona jest wysoko, pozbawiona podgardla. Ogon jest dłuższy niż u innych ras, Podnoszenie ogona do góry i w dół nie jest błędem. Głowa jest wydłużona i elegancko ukształtowana, delikatna szyja jest wyraźnie widoczna w przeciwieństwie do innych ras. Uszy są cienkie, dobrze osadzone, bardzo ruchliwe, a ich długość wynosi od 11,0 do 13,0 cm i odpowiada wydłużonemu, smukłemu tułowi.

Małe wady: zobacz „Ogólne”; głównie nieco niezdarna, nieco pulchniejsza budowa ciała, niska postawa. Nieco kościsty tył. Kształt głowy nie odpowiada typowi. Nieco krótsze uszy, gruba tkanka uszna.

Duże wady: zobacz „Ogólne”. Głównie mocno kościsty grzbiet, mocno zapadnięte boki. Brak typowej postawy i brak prześwitu. Długość uszu mniejsza niż 10,0 i większa niż 15,0 cm.

2. Waga

Skala oceny wagi

Kg:	od 3,0 do 3,25	ponad 3,25 do 3,50	ponad 3,50 do 4,25
Punkty:	8	9	10

Normalna waga ponad 3,50 kg, minimalna 3,00 kg, maksymalna 4,25 kg.

3. Okrywa włosowa

Zajęczak ma znacznie krótszą sierść niż inne rasy średniej wielkości. Owłosienie jest średniej długości, bardzo gęste. Uszy są dobrze owłosione.

Małe i duże wady: zobacz „Ogólne”.

4. Kończyny

Dość długie, proste i delikatne kończyny przednie powodują typową wysoką postawę zajęczaka. Możliwe najkrótsze palce sprawiają wrażenie, że zajęczak ma kocie łapy. Kończyny tylne są równoległe do tułowia, są dość długie i wąskie. Nogi samca są z natury silniejsze niż samicy.

Małe wady: nieco krótkie i lub nieco grubsze, mocne kończyny przednie; słabe, tylko nieco podnoszące korpus; Przednie kończyny nieco krzywe, tylne nie biegną równoległe do ciała; częściowo sztywne palce.

Duże wady: Zbyt krótkie i lub zbyt grube i mocne łapy; sięgające do kończyn przednich; tzw. krowi staw skokowy; palce całkowicie sztywne.

5. Kolor okrywy włosowej i cieniowanie

Barwa okrywy jest zdecydowanie błyszcząca, czerwono-brązowa i rozciąga się po bokach. Kolor sierści na piersi i kończynach są w barwie okrywy, lecz bez cieniowania. Kolor podbródka i brzucha jest brązowy, spód ogona jest kremowy. Krawędzie uszu są czarne i wyraźnie odgraniczone. Wierzch ogona jest intensywnie nakrapiany. Oczy są ciemnobrązowe, a pazury w kolorze ciemnorogowym. Rozmyte cieniowanie jest szczególnie widoczne z tyłu. Tworzą go czarne włosy ościste, które łączą się w wiązki.

Małe wady: niewielkie odchylenia od wymaganej barwy okrywy, słabe cieniowanie; delikatne plamki na wierzchu ogona; nieco jaśniejsze boki i lub uda; nieliczne białe włosy w wierzchniej okrywie; wąskie krawędzie uszu; lekkie przenikanie brzegów uszu włosami innym niż czarnym; jasne obwódki policzek, jasne tylne nogi lub biały spód ogona.

Duże wady: całkowity brak cieniowania lub plameki na wierzchołku ogona. Bardzo jasne i lub szare boki. Mocno przeplatany kolor okrywy białymi włoskami, szczególnie tworzącymi plami; skupiska białych lub w innym kolorze włosów niż czarne. Oczy inne niż brązowe, dwa różne kolory pazurów lub pazurki bez pigmentu (białe)

6. Kolor podszycia i pośredni

Kolor pośredni jest od jasnordzawego do brązowoczerwonego. Kolor podszycia jest niebieski i niezbyt szeroki (na około 1/3 długości włosa). Kolor podbrzusza musi być obecny jedynie w obszarze klatki piersiowej i kończyn.

Drobne wady: nieco matowy kolor pośredni; nieco jasny i lub rozproszony kolor warstwy pośredniej; nieco szeroki kolor warstwy pośredniej; słabe niebieskie podbarwienie na klatce piersiowej i lub w okolicy bioder.

Duże wady: brak koloru pośredniego; bardzo nieczysty lub mieszany kolor podszycia. Brak niebieskiego koloru na klatce piersiowej i lub w okolicy bioder.

7. Stan opieki

Zobacz „Ogólne”.

Według wzorców EE z 2012 roku – MKU

53. Zając biał (Zb)

EE: Hasenkaninchen weiß RA (=Rotaugen) (Ha weiß)

Grupa: rasy średnie

Genotyp: a----/a----

1. Typ, tułów i budowa

Typ, postawa i proporcje muszą być wyraźnie dostrzegalne. Podobnie jak u polnego zająca, korpus jest wydłużony i elegancki. Dominującą cechą jest wysoka postawa. Grzbiet jest delikatnie wysklepiony, a część lędźwiowa zaokrąglona. Klatka piersiowa

Dane do oceny:	Punkty:
1. Typ, tułów i budowa	20
2. Waga	10
3. Okrywa włosowa	20
4. Kończyny	15
5. Głowa i uszy	15
6. Kolor	15
7. Stan opieki	5
Razem	100

noszona jest wysoko i pozbawiona podgardla. Ogon jest dłuższy niż u innych ras. Podnoszenie ogona do góry, a następnie w dół, nie jest błędem. Głowa jest wydłużona i elegancko ukształtowana, delikatna szyja jest wyraźnie widoczna w przeciwieństwie do innych ras. Uszy są cienkie, dobrze osadzone, bardzo ruchliwe, a ich długość wynosi od 11,0 do 13,0 cm i odpowiada wydłużonemu, smukłemu tułowi.

Małe wady: zobacz „Ogólne”; głównie postawa nieco niekształtna, nieco pulchniejsza budowa ciała, niska postawa. Nieco kościsty tył. Kształt głowy nie odpowiada typowi. Nieco krótsze uszy, gruba tkanka uszna.

Duże wady: zobacz „Ogólne”; Głównie mocno kościsty grzbiet, mocno zapadnięte boki. Brak typowej postawy i brak prześwitu między brzuchem a podłożem. Długość uszu mniejsza niż 10,0 i większa niż 15,0 cm.

2. Waga

Skala oceny wagi

Kg:	od 3,0 do 3,25	ponad 3,25 do 3,50	ponad 3,50 do 4,25
Punkty:	8	9	10

Normalna waga ponad 3,50 kg, minimalna 3,00 kg, maksymalna 4,25 kg.

3. Okrywa włosowa

Zajęczak ma znacznie krótszą sierść niż inne rasy średniej wielkości. Owłosienie jest średniej długości, bardzo gęste. Uszy są dobrze owłosione.

Małe i duże wady: zobacz „Ogólne”.

4. Kończyny

Dość długie, proste i delikatne kończyny przednie decydują o wysokiej postawę zajęczaka. Możliwe najkrótsze palce sprawiają wrażenie, że zajęczak ma kocie łapy. Skoki tylnych kończyn ułożone są równolegle do tułowia, są dość długie i wąskie. Nogi samca są silniejsze niż samicy.

Małe wady: nieco krótkie i lub nieco grubsze, mocne kończyny przednie; słabe i tylko nieco podnoszące korpus; przednie kończyny nieco krzywe, tylne nie ułożone do tułowia; częściowo sztywne palce.

Duże wady: Zbyt krótkie i lub zbyt grube i mocne stopy; sięgające do kończyn przednich; tzw. krowi staw skokowy; palce całkowicie sztywne..

5. Głowa i uszy

Głowa jest wydłużona i elegancko ukształtowana, cienka szyja jest wyraźnie widoczna w przeciwieństwie do innych ras. Uszy są cienkie, dobrze osadzone, bardzo ruchliwe, a ich długość wynosi od 11,0 do 13,0 cm i odpowiada wydłużonemu, smukłemu tułowi.

Małe wady: niewłaściwy kształt głowy, nieco krótkie uszy, gruba tkanka uszna.

Duże wady: kształt głowy znacznie odbiegający od rasy lub płci, niewłaściwy sposób noszenia uszu. Długość uszu mniejsza niż 10,0 i większa niż 15,0 cm.

6. Kolor

Wierzchni kolor czysto biały, o dobrym połysku, rozciąga się bez żadnych odchyłeń kolorystycznych na całym ciele, łącznie z głową i uszami, brzuchem i nogami. Kolor podszycia również jest biały i nie różni się od koloru wierzchniego. Oczy są czerwone, a pazury są pozbawione pigmentu (białe).

Małe wady: różne odcienie bieli na korpusie; lekko żółtawy lub szarawy odcień; słaby połysk.

Duże wady: mocno żółtawy lub szary odcień koloru wierzchniego, brak połysku, kolor oczu inny niż wymagany. Różne kolory pazurów.

7. Warunki opieki

Zobacz »Ogólne«.

Według wzorców EE z 2012 roku – MKU

54. Zajączak podpalany (Zp)

EE. Hasenkaninchen, lohfarbig (Ha lohfarbig)

Grupa: rasy średnie

Genotyp:

Dane do oceny:

Punkty:

1. Typ, tułów i budowa	20
2. Waga	10
3. Okrywa włosowa	20
4. Kończyny	15
5. Kolor okrywy włosowej i cieniowanie	15
6. Kolor pośredni i podszycia	15
7. Stan opieki	5
Razem	100

1. Typ, tułów i budowa

Typ, postawa i proporcje muszą być wyraźnie dostrzegalne. Podobnie jak u polnego zająca, korpus jest wydłużony i elegancki. Dominującą cechą jest wysoka postawa. Grzbiet jest delikatnie wysklepiony, a część lędźwiowa zaokrąglona. Klatka piersiowa noszona jest wysoko i pozbawiona podgardla. Ogon jest dłuższy niż u innych ras. Podnoszenie ogona do góry, a następnie w dół, nie jest błędem. Głowa jest wydłużona i elegancko ukształtowana, delikatna szyja jest wyraźnie widoczna w przeciwieństwie do innych ras. Uszy są cienkie, dobrze osadzone, bardzo ruchliwe, a ich długość wynosi od 11,0 do 13,0 cm i odpowiada wydłużonemu, smukłemu tułowi.

Małe wady: zobacz „Ogólne”; głównie postawa nieco niekształtna, nieco pulchniejsza budowa ciała, niska postawa. Nieco kościsty tył. Kształt głowy nie odpowiada typowi. Nieco krótsze uszy, gruba tkanka uszna.

Duże wady: zobacz „Ogólne”; Głównie mocno kościsty grzbiet, mocno zapadnięte boki. Brak typowej postawy i brak prześwitu między brzuchem a podłożem. Długość uszu mniejsza niż 10,0 i większa niż 15,0 cm.

2. Waga

Skala oceny wagi

Kg:	od 3,0 do 3,25	ponad 3,25 do 3,50	ponad 3,50 do 4,25
Punkty:	8	9	10

Normalna waga ponad 3,50 kg, minimalna 3,00 kg, maksymalna 4,25 kg.

3. Okrywa włosowa

Zajęczak ma znacznie krótszą sierść niż inne rasy średniej wielkości. Owłosienie jest średniej długości, bardzo gęste. Uszy są dobrze owłosione.

Małe i duże wady: zobacz „Ogólne”.

4. Kończyny

Dość długie, proste i delikatne kończyny przednie decydują o wysokiej postawie zajęczaka. Możliwe najkrótsze palce sprawiają wrażenie, że zajęczak ma kocie łapy. Skoki tylnych kończyn ułożone są równolegle do tułowia, są dość długie i wąskie. Nogi samca są silniejsze niż samicy.

Małe wady: nieco krótkie i lub nieco grubsze, mocne kończyny przednie; słabe i tylko nieco podnoszące korpus; przednie kończyny nieco krzywe, tylne nie ułożone do tułowia; częściowo sztywne palce.

Duże wady: Zbyt krótkie i lub zbyt grube i mocne stopy; sięgające do kończyn przednich; tzw. krowi staw skokowy; palce całkowicie sztywne.

5. Rysunek głowy i tułowia

Okolice nozdrzy wyraźnie zaznaczone, jasnobrązowe. Również wyraźnie zaznaczona linia szczęki, która ciągnie się aż do szyi. Niezbyt szerokie obwódki oczu, ale wyraźnie widoczne w kolorze brązu. Uszy mają zdecydowanie brązową obwódkę. U podstawy uszu pojawiają się dwie jasnobrązowe plamki. Pojedyncze brązowe włoski na tułowiu są wyraźnie widoczne. Brązowy kolor na klatce piersiowej zaczyna się pod brodą i przechodzi pomiędzy przednimi kończynami w kolor brzucha.

Na brzuchu widać ognisto zabarwione włosy, jednakowo zabarwione na całej długości. Powinny być również widoczne po bokach na dolnej części tułowia, na pasie szerokości mniej więcej około 2 cm. Podobnie jest na tylnych kończynach. Zdecydowanie widoczne, jasnobrązowe włosy powinny znajdować się wzdłuż tułowia do 2/3 wysokości tułowia. Kolor jasnoczerwony (ognisty) znajduje się również po wewnętrznej stronie przednich kończyn. Zabarwienie wewnętrzne tylnych nóg oddzielone jest od koloru tułowia ostrym podpalanym pasem. Na przednich kończynach wyraźnie widoczne są jasnobrązowe palce. Podpalany klin pod szyją nie powinien być zbyt duży, ale lekko zaokrąglony lub trójkątny i dobrze widoczny.

Małe wady: słabo zaznaczone krawędzie nozdrzy, słabe lub nierówne krawędzie linii szczęki, nieregularny kształt obwódek ocznych, słabo widoczne krawędzie uszu i plamki w uszach. Lekko ciemne, rozmyte lub wąskie brązowy obszar na klatce piersiowej. Blade zabarwione włosy na brzuchu lub na nogach. Jasnobrązowe włosy po bokach tułowia, nierównomiernie rozłożone. Nieco brązowy kolor na spodniej stronie ogona. Klin długi i mętnej barwie.

Duże wady: Kolor znaków nozdrzy lub linii szczęki zbyt słaby lub go brak. Zbyt niekształtne pierścienie wokół oczu, lub ich brak. Brak obramowania uszu. Całkowicie ciemna klatka piersiowa. Brak brązowych włosów po bokach. Brak brązowego zabarwienia na wewnętrznych stronach kończyn. Białły brzuch; biały spód ogona.

6. Kolor

Dopuszczalny jest tylko kolor czarny. Kolor okrywy włosowej jest intensywny i o dobrym połysku, czysty i nie przeplatany włoskami innych kolorów (z wyjątkiem ubarwienia znaków. Im intensywniejszy jest kolor okrywy włosowej, tym wyraźniejszy jest wzór. Kolor podszycia jest niebieski. Na brzuchu barwa brązowa zdecydowanie intensywna. Oczy brązowe, pazurki w kolorze ciemnorogowym.

Małe wady: kufa marmurkowa lub cętkowana. Nieczysty kolor głowy. Kolor wierzchni lekko przeplatany różnokolorowymi włoskami. Na brzuchu rozjaśniony brązowy kolor (kremowy, nieco rdzawy kolor czarny. Nieco pigmentowane pazurki.

Wady duże: mocno podpalane okolice kufy. Kolor czarny mocno przeplatany białymi włosami. Widoczna białe plamy (skupiska) w kolorze podstawowym lub rysunku. Występowanie koloru pośredniego. Na brzuchu jednolite niebieskie podbarwienia. Rdzawe futerko. Kolor oczu inny niż zalecany. Dwa rodzaje kolorów pazurów lub pazurki bez pigmentu (białe).

7. Warunki opieki

Zobacz „Ogólne”

Według wzorców EE z 2012 roku – MKU

Filatelistyka

Pocztą Republiki Palau wprowadziła do obiegu pocztowego (bez daty) dwa bloczki znaczków przedstawiających gołębia nikobarskiego (nikobarczyka), rodzina gołębiowate (*Columbidae*).

Republika Palau to wyspiarskie państwo samorządowe na Oceanie Spokojnym (w Oceanii i Mikronezji) stowarzyszone z USA. Wyspy odkryto w XVI wieku (około 250 wysp). Od 1.10.1994 roku uzyskało niepodległość od USA, ale utrzymuje związki o charakterze gospodarczym z USA, Japonią i Tajwanem. Członek ONZ. Powierzchnia około 508 km², ludność około 21500, waluta \$ USA, język urzędowy: angielski i japoński.

Prezentowany na znaczkach gołąb nikobarski, to duży, kolorowy ptak z rodziny gołębiowatych zagrożony wyginięciem. Dorasta do wielkości około 16 cali (długości 32-38 cm) i masy ciała około 1 funta (490-600 g). Samica jest większa od samca.

Głowa szara, z wyrastającymi z karku i na szyi długimi, sierpowatymi piórami tworzącymi rodzaj grzywy. Poniżej pióra ciemne, z silnym metalicznym połyskiem (zachodzi na nich efekt iryzacji) z przewagą barwy zielonej, z dodatkiem miedzianej i złotej. Dalsze pióra tułowia i skrzydeł z połyskiem niebieskim i granatowym. Ogon całkowicie biały, nogi czerwonawe, dziób czarny z naroślą u nasady. U młodych ptaków ogon jest czarny, a pozostałe pióra niemal pozbawione kolorowego połysku.

W ciągu roku odchowują jedno młode.

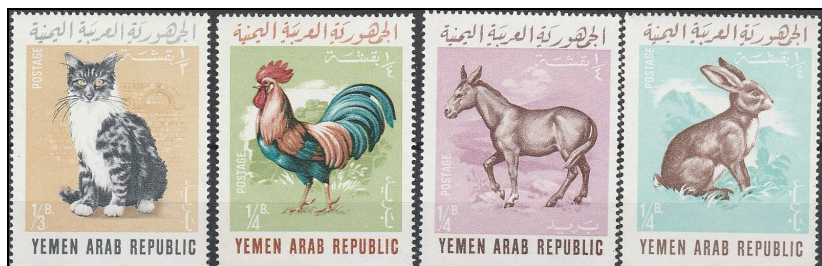

Poczta Kambodży wprowadziła do obiegu pocztowego w roku 1997, serię znaczków pocztowych przedstawiających ryby akwariowe.

Prezentowane rybki na znaczkach to, góra od lewej: brzanki sumatrzańskie, bojownik wspaniały (wyżej) i bojownik bezbronny (niżej), grubowarg zielony, brzanki różowe, wielkopłetw czarny i prętnik przegowany.

Pocztą Arabskiej Republiki Jemenu wprowadziła do obiegu pocztowego (bez daty), serię znaczków pocztowych i bloczek, przedstawiających zwierzęta gospodarskie i domowe, z okazji wprowadzonego prawa dotyczącego „Postępu w opiece nad zwierzętami gospodarskimi i domowymi”.

Pocztą Korei Północnej wprowadziła do obiegu pocztowego w roku 2003, serię znaczków pocztowych i bloczek, przedstawiające dzikie ptaki.

Na bloczku jest pokazany sęp białogrzbiety, a na znaczkach od góry: papugi nimfy, puszczyk, ślepowron i żurawie białoszyje.

Pocztą Kuby wprowadziła do obiegu pocztowego w roku 2001, serię znaczków pocztowych przedstawiających gołębie pocztowe. Znaczki zostały wydane z okazji IV Kongresu Kubańskiej Federacji Gołębi Poczтовых.

Poczta Bułgarii wprowadziła do obiegu pocztowego (bez daty), serię znaczków pocztowych przedstawiających portrety psów rasowych. Na znaczkach są prezentowane następujące rasy psów: chart rosyjski, owczarek bułgarski karachan, pies gończy, dog niemiecki, bokser, szkocki terier, doberman, koker spaniel.

Prezentowane walory filatelistyczne pochodzą ze zbiorów pana Janusza Marchelskiego i pani Joanny Mitury (bułgarskie).

Opracowanie: Zdzisław Jakubanis